ՀԱՅՐԵՆԱՍԷՐ

ԹԻՒ 7 | ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ | ՈՒՐԲԱԹ 9 ՅՈՒՆԻՍ 1843

Լէյֆօրտէն Փօլքսթօն (Էնգղիա) քաղաքէն նոր երկաթէ ճամբան որ այս անգամ լմննալով՝ առաջին ճամբորդութիւնը ըրեր են, այնքան ժամեցուց Լօնտրան Փօլքսթօնին (Կէնդիա) որ ասկէ հազր 350 վայրկեանի, այսինքն վեց ժամէն պակաս, երթալու է. ճանապարհորդին մէկը որ եղած ժամանակէն ժամացոյցը ձեռքն է եղեր աստանկ կը պատմէ այս երկաթի արագութիւնը: «Առաւօտուն ժամը վեց էն Լօնտրայէն մեկնեցանք՝ երկաթէ ճամբային ընկերութեան հանդէսը կատարելու համար. սրուն վերակացուները ժամը 8,40 վայրկեան անցած Փօլքսթօն հասան: 82 մղոն ճամբը 2 ժամ 40 վայրկեանին անցնելը զիւթական բան չէ՞ր երևէ: Ան տեղի շէնքերը քննելու համար քանի մը վայրկեան անցունելէն ետքը, այսինքն ժամը իննին 20 վայրկեան անցած՝ բոլոր ընկերութիւնը Ռօպէրտ Աէին շոգենաւին մէջ մտան որ այս ճանապարհորդութեան համար վարձու բռնուած էր: Թեթեւ արևելեան հովմը շատ սաստիկ և հակառակ կը փչէր, բայց պիտա անդամնի 3 ժամ 10 վայրկեանի մէջ այսինքն կէս օրը կէս ժամ անցած շոգենաւը կեցաւ Պօլօնեայի նաւահանգստին մէջ քաղաքին աստիճաններէն քանի մը դար հեռի: Այն վայրկեանին մէջ բոլոր ճանապարհորդները ցամաք ելան. բայց ծանրոցները անոնց մաքսատունը ղրկուեր էր որ զննութեամբ կենդանէր: Ասոնք որ մեր ասեղէնին համար զրկուած էին եկան ուրախութեամբ բարեւելու. քիչ մը առաջ ալ նոր ճամբայի մը աղօթքն հանդէսը կատարեր էին, Պօլօնեայի բնակիչները հայելիրմէ մը պատրաստեր էին Ռօպէրտ Աէին մէջ ճանապարհորդներուն: Այս հացկերոյթին մէջ Էնգղիայի ընկերութեան վերակացուն Պ. Պէրսէնտէր Կօմպանիայէն Թագաւորին կենացը համար գինի խմելով, անոր փոխարէնը և Կօմպանիային Էնգղիոյ Թագուհոյն համար խմեցին: Նոյն ճանապարհորդը որ այս անցքերը կը ծանուցանէ, արագութեամբ արժողութեան վարկաւորութ ասելու համար՝ Պօլօնեայէն յունիս 12 թուով կը գրէ. թէ այս առաւօտ առ փօսթերը և ճանապարհորդութիւնները ո՞րքան շուտով կը կատարուին:

«Ժամը վեցին Լօնտրայէն մեկնեցայ նէ, գրեթէ ամէն ճանապարհորդներն ալ ձեռքերնին ունէին առաւօտի 12 թիւի օրագիրները՝ որ 11 ին կէս օրուան վերը եղած բարձրմնեթին խորհուրդները մէջը գրուած էին: Լօնտրայէն Պօլօնեայի ճանապարհորդութիւնը, Փօլքսթօն կայանացած ժամանակը չի համրելով, 5 ժամ 50 վայրկեանին կատարեցաւ. Պօլօնեայէն Փօլքսթօն յետ դառնալը 3 ժամ 10 վայրկենին. շոգեկառքը ժամը իննը 15 վայրկեան անցած Լօնտրա պիտի ըլլայ: Ֆաունէշիոզ և մէկ քառորդ ժամու մէջ 100 հոգին բաշխացեալ ընկերութիւն մը Լօնտրայէն Կոլղղիա անցաւ և ճանապարհին վրայ նաւահանգստին շէնքերը քննելէն և պայծառ հացկերոյթի մը համար երկու ժամ ծախսելէն ետքը, եղած տեղը դարձաւ: Այս հրաշալի արագութիւնները ի՞նչեր կը խոստանան մարդկային ընկերութեան:»

ՕՏԱՐԱԶԳԻՔ

Երեկ քաղաքիս Լատինացւոց Փրոփականտայի դպրոցին տարեկան հարցափննութիւնը հանդիսաւոր կատարեցաւ. քննութիւնը կէս օրէն չորս ժամ ետքը սկսեց՝ և անկէ մինչև իրիկուն: Լատինացւոց Ամենապատիւ Վիքար Աթեուօք տէր Հ. Թէրէզապօլի Եպս. Հիփոլիթոսին նախագահութեամբը, Գ. Ռ. Վալէրիանոս վարժապետը իր պաշտօնատարներով և նաւագարաններովը, և քաղաքիս Կող զիւղացւոց Հալէպացւոց՝ Սարգիսեան և Թէոֆիլոն հիւպատոսներն ալ ներկայ էին՝ երկու հազարի չափ ալ զանազան ազգաց հանդիսականներով:

Հարցափննութիւնը օրինաւոր կերպով լմնալէն ետքը, Հռովմէայեցւոց Կայսերին իր զաւակին սարունակն մեծարանք ներկայացուցին՝ շատ վարժ ձայնի կերպով: Կառավարէ աշակերտներուն անունները ըմբռնեցին. փերջ ի՛ մէկ մէկ առաջ բերելով գովելով պսակով պատուեցին, բոլ արժանաւորութեան գրքեր ալ պարգևելով:

Աշակերտաց օրինաւոր յառաջադիմութիւնը և դպրոցին վայելուչ զարդարանքը, նուագարաններուն առեն առեն գեղեցկահնչաց հնչմունքը, հանդիսականաց զմայլութիւն էր. և այսպէս հասարակաց ուրախութեամբը վերջացաւ հանդէսը:

ՆՈՐԱՏԻՊ ԳՐՔԵՐ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՄԻԱՍԻՆ ԵՐԵՔ Ի ՋԱՆԱԶԱՆ ԿՈՂՄԱՆՑ Ի ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՏՈՀՄԻԿԱՑ ԵՒ ԱՇԽԱՐՀՈՒԹԵԱՆ ՌՈՒՍԻԱՑ

Աշխատասիրեաց Հայոց կոմինայց՝ գաղթական կարգ.

ՏՊԵԱԼ Ի ՄՈՍԿՈՒ

1841 ամի:

գին 15 ղուրուշ:

ՃԱՌ

Վասն փրկագործ չարչարանաց և խաչելութեան Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի:

Համառօտեալ յոմանց հեղինակաց աշխատասիրութեամբ ձեռամբ Հեղինակին:

ՏՊԵԱԼ Ի ՏՓՂԻՍ

1841 ամի:

գին 5 ղուրուշ:

Այս գրքերէն գնել ուզողը՝ ի Պօլիս Աղւոնեան Մաքրինեանց ընտանեաց կը գտնուի, Ակրմիր Հայրենասէր օրագրոյն Խմբագրութեան Յ. Մէկերեաներեանին քովերը:

Ցիշեալ գրուածքն Հեղինակը, ժամանակաւ մը՝ ի վեր Տփղիսու Ներսիսեան Դպրոցին առաջին վարժապետ՝ և տարածելով ալ վերատեսուչ ըլլալով, իր արդիւնաւոր պաշտօնին մեծական աշխատասիրութեան համբաւը, պատուաւոր կերպ կաշվերը՝ իրենց արժանաւոր գովութիւնը մատուցանելու, և համառ թիւն կուտայ այս գործին աշխատասիրութիւններ սիրով ընդունելու: Ներսէս և քերեալ դպրոցին վերատեսուչ Արժանապատիւ Տէր Յովսէփ վարդապետ Փահշինյան աշխատասիրական եռանդը նոյն դպրոցին վրայ, որ ինքեան վերաբերեալ մեծագնիր չի խնայեր բանեցընելու Ազգիս մանկանց յառաջադիմութեանը համար:

Աշնանային և հաւատարիմ անձանց գրութենէն խմնալով՝ կը պատմուին Հրատարակել Տփղիսու բարեկարգ Բռաշնորդ Կարապետ Արքեպիսկոպոսին արժանաւոյն հոգածութիւնը և Հայրական խնամքը աղքատաց յառաջադիմութեանը վրայ, մանաւանդ յիշեալ դպրոցին վրայ գործին քննած, ուր անպակաս այցելութեամբ միշտ կը խրախուսէ թէ վարժապետները թէ աշակերտները և թէ վերակացուները, այսօրինակ հոգածութեամբ, անշուշտ նորին Հիմնադիր Մեծանուն Ներսէս Արքեպիսկոպոսի նախանձելի նպատակին կը հասնի:

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ըռևատրիկի քանի մը չնչին գործառնութիւններէն՝ ի զատ, մեծ անշարժութեան մէջ է. որուն գլխաւոր պատճառը, թէ և ամէն մարդ անանկ չեն կարծեր, միայն տապերուն գործառնութիւնը այս անհարդ վիճակին մէջ մտնելն է. և այսպէս առևտուրը չի կրնար ցանկալի աստիճանին հասնիլ: Ամերիկայի անհատատ գինեթուն պատճառաւը և նոյն քէ. օրէն երկրին վրայ կասկած չի մնալով, ամէն մարդ յաւ կը համրէն առ պահե ամենին գործը չընելը՝ բանիծէ ընել, և ետքն ալ ինչ գիներով ի՞նչ տապերով հասուցանելիքը յայտնի չէ: Ասոր վրայ ալ միայն պարզմնաժամ եղած գործառնութիւնները, այլ ուրիշ ձևով եղածներն ալ մեծ զգուշութեան և առանց շահի կըլլան՝ շատ անգամ ալ վնասով կավերջանան: Արդէն ինչպէս յայտնի է, գրեթէ քաղաքներուն մէջ տապերը շատ վար գիներով ըլլալուն՝ այն անգլիան ապրանքներուն առուծներն. օրինակի համար ամիս մը կէս առաջ տպագրած առևտուրն հինգնոցը հարիւրին առաջ գրեթէ կը, հիմայ սակայ զրկելով ժամանակը հարիւրին տասնը ութի ելաւ. և ասկէ հարիւրին ութը վնաս կը պատճառէ, ասոր նման ասկէ անկարգութիւնները որ է որ ետեւնալու վրայ են:

Ըստանի մէկ պարագայի մէջ ի՞նչ սիրով և ի՞նչ խնդրով նորէն գործառնութիւնները մեծամեծ ըլլան փանապականներուն: Ըհա ասոր համար շատերը գործք չեն ըներ հիմա, բայց կը յուսանք որ քանի մը օրուան մէջ ամէն բան կարգի պիտի մտնէ. թէպէտ Տէրութեան ձեռք զարկած այս նոր կարգադրութիւնը քիչմը աշխոյժ, սակայն անոր պատճառաւ բոլոր պէտք եղած միջոցները առաջին հոգալու և կատարեալ ապահովութիւնը տալու համար է մտած զի անշուշտ այս անգամ ուրիշ ատեններն ետքը եղած առևտուրներուն պիտի յաճախել. և կառավարութեան մեծ պատրաստութիւնները աչքէ ցոյց կուտան գործքի զօրութեան կարգադրութիւնը որ հիմնաւոր և հասարակութեան ալ շատ հաճելի և շահաւէտ ըլլալու է:

ՅԱՅՏԱՐԱՐ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԸՆԿԵՐԱԿՑԱՑ ԸՆԴԻՐՈՒԹԵԱՆ